

Datum: 17.07.2026

Medij: Kurir

Rubrika: Društvo

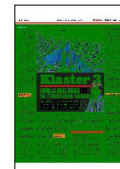
Autori: EUpravo zato

Teme: Evropska komisija

Naslov: KLASTER 3

Napomena:

Površina: 775

Strana: 11

EUpravo zato

Doksu Albanija, Ukrajina, Moldavija i Crna Gora u utorak na međuvladnim konferencijama sa Evropskom unijom ostvarile nove korake na putu ka članstvu, Srbija je zasad ostala po strani.

Države članice nisu uspele da postignu konsenzus o otvaranju Klastera 3, uprkos preporuci Evropske komisije da je Srbija za to tehnički spremna. Na prvi pogled, to deluje kao još jedan zastoj u evropskim integracijama Srbije.

Međutim, poruke koje su tog dana stizale iz evropskih institucija ukazuju da je Srbija „još u igri“ i iako politička odluka o otvaranju klastera nije doneta, nije nestala sa evropskog radara.

Naprotiv, više visokih evropskih zvaničnika govorilo je o Srbiji kao zemlji koja ima mesto u procesu proširenja, dok se u Briselu paralelno odvija još jedan važan proces - procena ispunjenosti reformi koje bi Srbiji mogle doneti stotine miliona evra iz Plana rasta za Zapadni Balkan.

Proširenje bez Srbije nije moguće

Činjenica da Klaster 3 nije otvoren ne znači da je Evropska komisija promenila stav o spremnosti Srbije. Naprotiv, poruke evropskih zvaničnika poručuju upravo suprotno. Komisija je još krajem prošle godine ocenila da je Srbija ispunila tehničke kriterijume za otvaranje Klastera 3, koji obuhvata osam pregovaračkih poglavlja, uključujući digitalnu transformaciju, oporezivanje, ekonomsku i monetarnu politiku, socijalnu politiku i zapošljavanje.

Međutim, u procesu proširenja tehnička procena nije dovoljna. Za sazivanje međuvladine konferencije i otvaranje novog klastera potrebna je jednoglasna odluka svih država članica. Upravo na tom političkom nivou Srbija ponovo nije dobila zeleno svetlo.

Drugim rečima, prepreka ovog puta nije bila ocena Evropske komisije, već izostanak političkog konsenzusa među državama članicama.

Iako Srbija nije bila među zemljama koje su tog dana napravile konkretan pregovarački iskorak,

Klaster 3

SRBIJA NIJE NESTALA SA EVROPSKOG RADARA

Iako Klaster 3 nije otvoren, Srbija nije zaboravljena. Evropski zvaničnici naglašavaju važnost reformi za buduće članstvo u EU

komesarka za proširenje Marta Kos naglasila da Zapadni Balkan ostaje sastavni deo procesa proširenja. U obraćanju novinarima u Briselu rekla je da je pitanje za irsko predavanje da li postoji mogućnost da članice Evropske unije postignu konsenzus o otvaranju Klastera 3 sa Srbijom. Prema njenim rečima, Srbija je nakon nazadovanja u izveštaju o proširenju prošle godine napravila neke korake napred.

- Još ima mnogo toga da se uradi, posebno u oblasti vladavine prava. Dobijamo signale od Srbije da su spremni da se više upuste u strateško usklađivanje sa EU. Ako to bude isporučila, nastavićemo s preporukom za sledeći korak - rekla je.

Mesecima s Marta Kos drži stava da je prošire-

nje proces zasnovan na zaslugama i da će brzina napredovanja zavisiti od sprovođenja reformi.

Takve poruke pokazuju da, uprkos trenutnom zastoj, Evropska komisija Srbiju i dalje vidi kao deo budućeg proširenja, ali očekuje vidljive rezultate u oblastima koje države članice smatraju ključnim.

Želimo da vidimo Srbiju u EU

Sličnu poruku poslao je i irski ministar za evropske poslove Tomas Birn, čija zemlja predsedava Savetom EU. Birn je poručio da Irska podržava proširenje i da želi da Srbija postane članica Evropske unije. Istovremeno je naglasio da je za napredak neophodno sprovesti reforme, posebno u oblasti vladavine prava, demokratije i usklađivanja sa zajednič-

kom spoljnom i bezbednosnom politikom EU.

Poruka iz Dablina važna je i zbog činjenice da upravo država predsedavajuća koordinira rad Saveta EU u narednih šest meseci, uključujući i pitanja proširenja.

Dok je pitanje Klastera 3 zasad nerešeno, u Briselu se istovremeno vodi drugi proces koji bi za Srbiju mogao da ima vrlo konkretne finansijske posledice.

Generalni direktor Direktorata za proširenje Evropske komisije Gert

Jan Kopman izjavio je na zajedničkoj sednici o Planu rasta Odbora za spoljne poslove i za budžet Evropskog parlamenta, da Komisija još procenjuje da li je Srbija ispunila uslove za isplatu druge tranše sredstava iz Plana rasta za Zapadni Balkan.

Dodao je i da Komisija ostaje pri oceni da sa Srbijom treba otvoriti Klaster 3 u pregovorima o članstvu u EU. To znači da odluka još nije doneta, ni pozitivna ni negativna.

Paralelno s tim, Srbija je 15. jula podnela i zahtev za isplatu treće tranše sredstava, nakon što je u okviru predviđenog grejs perioda prijavila sprovedene reformne korake. Evropska komisija sada proverava da li su reforme zaista sprovedene u skladu s Reformskom agendom i tek nakon te procene odlučuje da li će sredstva biti odobrena u celosti, delimično ili će isplata biti odložena.

Za razliku od otvaranja pregovaračkih klastera, gde konačnu reč imaju države članice, odluka o isplatama iz Plana rasta zasniva se prvenstveno na proceni Evropske komisije o ispunjenosti reformskih obaveza.

Šta dalje čeka Srbiju

Otvaranje Klastera 3 ostaje političko pitanje koje će zavisiti od spremnosti država članica da postignu konsenzus, ali i od toga da li će Srbija u međuvremenu otkloniti primedbe koje pojedine članice imaju kada je reč o vladavini prava, medijskim slobodama, izbornim reformama i usklađivanju sa spoljnom politikom Evropske unije.

Istovremeno, naredne sedmice i meseci mogli bi da donesu odluke koje će biti podjednako važne. Evropska komisija treba da završi procenu druge tranše sredstava iz Plana rasta, a potom i da razmotri zahtev Srbije za treću tranšu.

Zbog toga, iako je utorak u Briselu protekao bez međuvladine konferencije za Srbiju, poruka koja se mogla čuti iz evropskih institucija nije bila da su vrata zatvorena. Naprotiv, Brisel i dalje govori o Srbiji kao budućoj članici Evropske unije, ali istovremeno jasno poručuje da će tempo približavanja zavisiti od reformi koje će Beograd sprovesti i političkog poverenja koje će uspeti da izgradi među državama članicama.

